

T. В. Юрчишин

кандидат філологічних наук, доцент,
доцент кафедри іноземних мов

Тернопільського національного економічного університету

УЖИВАННЯ ВИСЛОВЛЕНЬ УЗАГАЛЬНЕНОГО ЗМІСТУ В СТРУКТУРІ СКЛАДНИХ МОВЛЕННЄВИХ АКТИВ-РЕПРЕЗЕНТАТИВІВ

У статті йдеться про функціонування висловлень узагальненого змісту як репрезентативів у складних мовленнєвих актах. Автор аналізує їх роль під час кореляції з констативом, аргументацією, міркуванням, виправданням, згодою, відмовою й запереченням. Робиться висновок про універсальну комунікативну функцію узагальнених висловлень у структурі репрезентативів: вони мотивують та увиразнюють інформацію, подану в базовому мовленнєвому акті.

Ключові слова: аргументація, базовий мовленнєвий акт, виправдання, висловлення узагальненого змісту, відмова, заперечення, згода, констатив, міркування, репрезентатив, складний мовленнєвий акт.

Постановка проблеми. У контексті сучасної лінгвістичної парадигми актуалізується звернення до прагматічного аналізу висловлень узагальненого змісту, який дає змогу глибше пізнати їх комунікативну сутність. Однак відсутні спеціальні дослідження й монографічні праці, які реалізували б багатокомпонентний аналіз висловлень узагальненого змісту в контексті проблем, суттєвих для сучасної лінгвістики, зокрема, з позицій комунікативного синтаксису.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Класичні ідеї прагматичного підходу висловлені в 60–70-і роки ХХ століття в працях британських філософів-аналітиків і логіків Джона Остіна [1], Джона Серля [2], Чарльза Філмора [3], Пола-Герберта Грайса [4], Петера Стросона [5], Джорджа Лакоффа [6]. Загалом їхні міркування зводяться до одного: визначальною рисою будь-якого виду мовленнєвого спілкування є не слово, не речення й навіть не конкретне значення слова чи речення, а створення цього значення під час мовленнєвого акту.

Метою статті є визначити комунікативно-прагматичні ознаки речень узагальненого змісту.

Для досягнення цієї мети передбачається розв'язати такі завдання: здійснити прагматічний аналіз висловлень узагальненого змісту, які узгоджуються з мовленнєвими актами – цілеспрямованими діями мовця в

ситуації безпосереднього спілкування зі слухачем; визначити базові акти, що корелюють з узагальненням у структурі складного мовленнєвого акту; з'ясувати функції висловлень узагальненого змісту в структурі складних мовленнєвих актив-репрезентативів.

Виклад основного матеріалу. Формуючи мовленнєвий акт, мовець удається до висловлень узагальненого змісту, щоб з їх допомогою максимально реалізувати свій комунікативний намір, виконати комунікативне завдання. Він використовує узагальнення в тих випадках, коли елементарний мовленнєвий акт стає недостатнім для реалізації комунікативної інтенції, або ж з метою пом'якшення комунікативного впливу на слухача чи зняття із себе відповідальності за надто жорсткі поради, погрози тощо. Це зумовлює формування складного мовленнєвого акту, специфіка якого полягає в тому, що в його структурі базовий мовленнєвий акт корелює з узагальненим висловленням, яке або перебирає на себе його ілокутивну силу, або готує психологічне підґрунтя для сприйняття інформації базового мовленнєвого акту.

Важливо зазначити, що в структурі складного мовленнєвого акту з узагальненням корелюють такі базові акти: репрезентативи (констативи, аргументації, міркування, виправдання, згода, відмова, заперечення); директиви (вимога, прохання, пропозиція, порада, застереження, заклик, дозвіл); експресиви (докір, осуд, жалку-

вання, нарікання, втішання, погроза); комісиви (обіцянка).

При цьому висловлення узагальненого змісту виконують інваріантну (універсальну) функцію: у структурі всіх складних мовленнєвих актів сприяють ефективній реалізації комунікативного наміру мовця.

Репрезентатив – це тип мовленнєвого акту, ілокутивна мета якого полягає в тому, щоб зафіксувати відповідальність мовця за повідомлення про певний стан справ, за істинність твердження [7, с. 240]. Узагальнені висловлення корелюють із такими класами репрезентативів, як констативи, аргументації, міркування, виправдання, згода, відмова, заперечення.

Констатив – це тип повідомлення, яке позначає стан речей, факт об'єктивної (чи такої, яка вважається об'єктивною) дійсності [8, с. 329]. У складному констативному акті інформація узагальненого висловлення є фактично надлишковою, вона дублює основну. При цьому мовець удається до узагальнення в нетипових мовленнєвих ситуаціях, які виходять за межі звичної буденності, для увиразнення їх напруженості чи неочікуваності. Такі ситуації відображають глибокі переживання, що порушують спокійний плин подій. У подібних випадках мовцям завжди потрібна якесь словесна опора, щоб упевнитись у власних силах. Функцію такої опори бере на себе висловлення узагальненого змісту, яке відображає усталену думку широкого загалу. Іноді залучення висловлення узагальненого змісту зумовлює також мовленнєва ситуація втручання в приватну сферу співрозмовника. Для виправдання своєї нетактовності мовець уживає відомі сентенції, водночас намагаючись репрезентувати себе як досвідчену людину.

Функціональне навантаження узагальнення в структурі складного мовленнєвого акту-констативу ілюструє приклад:

Котенко: А як збор?

Гирявий: З приставними.

Котенко: Своєю шкуркою чужі боки латаємо.

Сказано, багатому чорт і дітей колише (М. Старицький).

Один зі співрозмовників метафорично констатує несприятливий для нього й людей його статусу стан справ: *Своєю шкуркою чужі боки латаємо*. Уважаючи це твердження недостатньо переконливим, мовець долучає висловлення узагальненого змісту, яке є фактично зайлівим: воно не несе додаткової інформації,

однак додає констативу більшої реельності, чіткості.

Часто, вживуючи узагальнене висловлення, мовець акцентує закономірність, типовість тієї чи іншої життєвої ситуації, репрезентованої в базовому мовленнєвому акті, на фоні своїх складних внутрішніх переживань, наприклад: «Так це, значиться, моя безсталанна попередниця!» Приглянувся їй пильніше. «А вона інша, ніж я собі уявляє. *Відома річ, що люди, краєвиди й ситуації бувають звичайно інші, ніж ми собі перед тим уявляли*» (Б. Лепкий). Мовець констатує факт невідповідності уявлень щодо своєї попередниці та її реального образу: *А вона інша, ніж я собі уявляє*. Водночас він намагається усвідомити собі причини такої невідповідності, посилаючись на типовість зазначеного явища, виражену в узагальненому висловленні *Відома річ, що люди, краєвиди й ситуації бувають звичайно інші, ніж ми собі перед тим уявляли*.

Отже, функціональне навантаження узагальненого висловлення полягає в увиразненні інформації базового мовленнєвого акту, акцентуванні типовості наведених фактів, актуальних для мовця та слухача, презентації мовцем себе, зокрема своєї обізнаності в певній сфері життедіяльності. Узагальнені висловлення перебирають на себе ілокутивну силу базового мовленнєвого акту й, виконуючи допоміжну функцію, безапеляційно підтверджують істинність висловлених у ньому суджень.

Міркування – це мовленнєвий акт, спрямований на вираження власних роздумів чи рішень мовця з приводу чи інших питань. Узагальнені висловлення в складі міркування – це передовсім своєрідні готові формули життєвого досвіду, які допомагають людині утвердитись у власній позиції. Мовець удається до висловлень узагальненого змісту в нестандартних ситуаціях, які виходять за рамки розміреного життя, і так намагається пояснити незрозумілий для нього, алогічний стан справ. Часто узагальнення, що корелює з міркуванням, є тією «останньою межею», яка уможливлює прийняття рішення й реалізацію в дійсності того, що людина задумувала чи планувала, наприклад: *Не гинути має вона, молода і красна, одинока дитина його, але жити. Жити між добрими людьми ще дальше. Світ широкий, Бог годує всіх. І її вигодує також. Залишив доньку і повернувся до тaborу* (О. Кобилянська). Міркування мовця, спричинені турботою про єдину дитину,

передують діям, які базуються на тому, що він надає перевагу певному вчинку в складних життєвих обставинах – підкинути дочку чужим багатим селянам. Якраз узагальнене висловлення *Світ широкий, Бог годує всіх* остаточно переконує його, як краще вчинити. Подібне спостерігається також у контексті: *A й справді, коли зважитись? За звагу голову не рубають.* А коли поталанить? Побігла Ганка (Є. Гуцало). Висловлення-міркування, організоване у формі внутрішнього монологу, розкриває комунікативний намір мовця: задаючись питанням, чи варто ризикнути, Ганка намагається самостійно здолати сумніви, апелюючи до загальновідомої істини: *За звагу голову не рубають.* Довіряючи цій істині, мовець удається до ризикованих вчинку.

Отже, увиразнюючи зміст міркування в структурі складного мовленнєвого акту, узагальнення є своєрідним містком переходу ірреального плану в реальний, поштовхом для дієвості мовця. При цьому функціональне навантаження узагальнених висловлень полягає в тому, що вони пояснюють незрозумілий для мовця, алогічний стан справ і стимулюють прийняття рішень і реалізацію певних планів і задумів.

Аргументація – це дія мовця, що полягає в поясненні причин певного стану справ чи власної поведінки. У структурі складного мовленнєвого акту-аргументації висловлення узагальненого змісту, яке гіперболічно становить сутність аргументів, створює своєрідний ефект градації. Воно вживається в тих мовленнєвих ситуаціях, де мовцеві необхідно підтвердити власні аргументи, посилаючись на відомі беззаперечні істини. Ці істини закріплюють пояснення мовцем власної поведінки, дій іншої особи чи його тлумачення певного стану справ.

Аргументацію власної поведінки за допомогою узагальненого висловлення демонструє приклад:

- *А пощо насилувати себе?* – дивується Шагай.
  - *А краще бути невільницею страху?*
- Відважний і нещастя менше боїться,** – відказала Ганя (Б. Лепкий).

Основний аргумент поведінки Гані, яка примушує себе дивитися на близькавки, втілений у непрямому мовленнєвому акті *A краще бути невільницею страху?* Порівняй: *Бо я не хочу бути невільницею страху.* Однак для його підсилення й увиразнення, а також остаточної

реалізації свого комунікативного наміру вона долучає узагальнене висловлення *Відважний і нещастя менше боїться.* Так мовець «свою» правду підкріплює правдою «вищого рівня» – народною мудростю.

Використання узагальнених висловлень для аргументації певного стану справ ілюструє комунікативна ситуація на зразок:

Безродний. *Що в сім'ї нашій не без лихих людей, то де їх нема?* **Де люди, там і гріх.** Але скільки під вашим крилом виховалось і чесних, і добрих, і милостивих!

Лучицька. Хороший мій, дорогий! (М. Старицький).

Мовець намагається виправдати вияви ворожнечі в театральному колективі, висуваючи аргумент у вигляді непрямого мовленнєвого акту *Де їх [лихих людей] нема*, у якому питальна конструкція виражає інтенцію ствердження. Порівняй: *Лихі люди є всюди.* Комунікативний ефект увиразнюється вживанням узагальненого висловлення *Де люди, там і гріх*, що в умовах цієї мовленнєвої ситуації розглядається як додатковий аргумент. Так мовець реалізує комунікативний намір пояснення, а водночас і втішання свого співрозмовника.

Отже, збагачуючи аргументацію в структурі складного мовленнєвого акту, висловлення узагальненого змісту підсилює головний аргумент, надає йому більшої переконливості. Мовець засобом репрезентації загальних істин, градуючи аргументацію, утверджує власні аргументи, оперті на його світобачення. При цьому функціональне навантаження висловлень узагальненого змісту полягає в наполегливому поясненні власних чи чужих вчинків або ж у тлумаченні певного стану справ.

Виправдання передбачають попередні звинувачення, висловлені співрозмовником. У контексті складного мовленнєвого акту, що реалізує такий смисл, узагальнені висловлення перевирають на себе всю ілокутивну силу виправдання, втіленого в базовому акті. При цьому функціональне навантаження узагальнених висловлень можна окреслити так: а) увиразнення доцільноті вчинків чи поведінки, щодо яких співрозмовник висуває обвинувачення; б) надання виправданню перед співрозмовником або перед власним сумлінням більшої переконливості й слушності.

Апелювання до узагальнених висловлень, які містять загальноприйняті суспільні моральні норми та критерії поведінки, є завжди слушним.

При цьому мовець найчастіше пояснює доцільність чи необхідність своїх вчинків, наприклад:

Коломієць (ежидно): *Так що це вже, панно Лізо, ви поміняли орієнтацію? «Долой українцев і да здравствуют добровольцы?...»*

Панна Ліза: *I то люди, i то люди. Помагати треба усім страждущим* (С. Васильченко).

Мовець звинувачує адресата в тому, що вона допомагає тим, кого раніше називала ворогами. Співрозмовниця виправдовується висловленням *I то люди, i то люди* й водночас для реалізації комунікативного наміру апелює до узагальненого висловлення *Помагати треба усім страждущим*, яке репрезентує норми моралі, що надає більшої ілокутивної сили мовленнєвому акту загалом.

Отже, узагальнені висловлення функціонують у структурі складного мовленнєвого акту репрезентатива-віправдання з метою пояснення здійснених вчинків чи поведінки, котрі критикує співрозмовник. При цьому базовий мовленнєвий акт репрезентує необхідну інформацію, натомість апелювання до узагальненого висловлення є достатнім для вчинення відповідного комунікативного впливу на співрозмовника.

Під мовленнєвим актом згоди розуміють акт вербальної взаємодії мовця та слухача, ілокутивною метою якого є маркування сказаного співрозмовником як такого, що відповідає дійсності або інтересам (можливостям) мовця [8, с. 6]. У контексті складного мовленнєвого акту згоди мовець удається до висловлення узагальненого змісту в тій ситуації, коли відчуває необхідність утвердити себе чи інших в остаточній згоді або вчинити певний вплив на співрозмовника, переконати його у своїй широті, заспокоїти тощо. Часто висловлення узагальненого змісту доповнюють мовленнєвий акт згоди, щоб пояснити її доцільність, наприклад: *Філько позіхнув і притакнув. – Я також не боронив би. Як полюбилися, хай побираються. Суджене – не розгуджене* (Б. Лепкий). У базовому мовленнєвому акті мовець погоджується зі своїм співрозмовником, дочка якого має намір невдовзі вийти заміж, у тому, щоб дозволити їй такий шлюб. Водночас ужите ним прислів'я підносить згоду до рівня узагальнення й тим самим утверджує її правомірність.

Іноді узагальнені висловлення функціонують у мовленнєвому акті згоди на пряме чи непряме прохання або вимогу співрозмовника. У такому випадку мовець намагається вчинити ефективний вплив на співрозмовника, наприклад:

Лопух: *Прошу вас вийхати завтра.*

Апраш: *Здурів би я?*

Лопух: *A ти дістав би од мене подарунка...*

Апраш: *Ага! Зміркуємо. Для приятеля можна i пальця врізати* (М. Старицький).

Один зі співрозмовників просить іншого вийхати всім циганським табором із села й отримує від нього відмову. Однак згодом, заоочений перспективою отримати подарунок, адресат погоджується, залучаючи для утвердження свого рішення сентенцію *Для приятеля можна i пальця врізати*. Апраш уважає за доцільне вдатись до висловлення узагальненого змісту, щоб пояснити таку різку зміну своєї позиції та продемонструвати нібито прихильне ставлення до співрозмовника.

Отже, узагальнені висловлення як мовленнєві дії в складі базового мовленнєвого акту згоди виконують певне функціональне навантаження. Зокрема, вони, репрезентуючи народну мудрість як авторитетне й безперечне джерело, увиразнюють і мотивують згоду, виражену в базовому мовленнєвому акті.

У мовленнєвому акті *відмови* виражається неприйняття мовцем пропонованого, ухилення від здійснення певної дії, небажання сприяти реалізації потреб і бажань співрозмовника. Відмова пов'язується із заперечною реакцією на попередні події або наявні стани та здебільшого базується на невідповідності бажань мовця й слухача [9, с. 7]. У структурі складного мовленнєвого акту відмови узагальнення, будучи мотиваційним компонентом, реалізує своє функціональне навантаження, що можна конкретизувати так: а) підсилення показу невідповідності бажань/інтересів співрозмовників; б) репрезентація реальних відмінностей співрозмовників у підходах до певного стану справ; в) увиразнення мотивів ухиляння від спонукуваної дії.

Часто висловлення узагальненого змісту в складі акту відмови акцентують і певною мірою аргументують невідповідність життєвих позицій співрозмовників, наприклад:

Золотницький: *Давай поставим в Капустянім сахарний завод!*

Пузир: *Не моє рукомисло! Я цього діла не знаю. Коли не знаєш броду, не лізь у воду!* (І. Карпенко-Карий).

Мовець (Пузир) відкидає пропозицію свого співрозмовника щодо заснування спільног бізнесу. Вона видається Пузиреві неприйнятною, тому він чітко висловлює негативну відповідь:

Не мое рукомисло! Водночас наступне узагальнення, з одного боку, підсилює відмову, з іншого – образно мотивує її та засвідчує життєву позицію Пузиря.

Часто висловлення узагальненого змісту увиразнюють і доповнюють мотив відмови, наприклад:

– Беріть же, – наполягала Ганка. – Господь не образиться на вас, бо це ж вам од серця.

– Ще прийду – ще дасте, а так зразу багато брати не годиться. *Негоже наживатися на чужій біді* (Є. Гуцало).

Прохання взяти віддяку за лікування дитини суперечить уявленню лікаря про правильні вчинки. Тому, зважаючи також на важке матеріальне становище жінки, він відмовляється від запропонованого подарунка. Для увиразнення мотиву мовець апелює водночас до загальновідомої істини *Негоже наживатися на чужій біді*. За допомогою узагальненого висловлення співрозмовник виправдовує своє небажання взяти запропоноване.

Отже, узагальнені висловлення в складному мовленнєвому акті відмови перебирають на себе ілокутивну силу базового акту, увиразнюючи відмову мовця виконати прохання співрозмовника чи згодитися на його пропозицію. При цьому мовець умотивовує свою позицію позицією загалу, що й утверджує його у власному рішенні.

Заперечення – це дія мовця, який вербально нейтралізує, скасовує припущення свого співрозмовника, надаючи перевагу протилежному стану справ [10, с. 8]. Узагальнені висловлення в контексті мовленнєвого акту заперечення увиразнюють опозицію комуніканта до тих тверджень, які висловлює співрозмовник. Часто згадані величини реалізують ефект пом'якшення комунікативного наміру мовця. Об'єкт розмови в таких мовленнєвих актах – це насамперед роздуми зі сфери внутрішнього світу, одвічні людські почуття, наприклад, кохання:

Феся. Я його кохаю. Я від Пури не тямлю себе.

Аза. *П'яний чад, а не кохання...* **Кохання – це така сила, якої не вирвеш і не викинеш з серця. Кохання – це разом і пекло, і рай.**

Феся. Цур йому, коли таке! (М. Старицький).

Одна зі співрозмовниць повідомляє про свою закоханість. Однак подруга не погоджується з таким припущенням, категорично й

навіть грубо заперечуючи його: *П'яний чад, а не кохання*. При цьому вона демонструє своє право на заперечення, вдаючись до формул життєвого досвіду, які моделюють картину того, що вона вважає коханням і що не завжди відповідає реальному стану справ.

Часто вживання висловлення узагальненого змісту в складному мовленнєвому акті детерміноване тим, що, виголошуючи заперечення позиції співрозмовника, мовець «використовує специфічні стратегії комунікативного захисту від якихось звинувачень на його адресу» [8, с. 9]. В основі стратегії, яка передбачає непряму аргументацію заперечення за допомогою сентенції, лежить намагання нейтралізувати найнебезпечніші елементи заперечного висловлення, підказуючи адресату належний ракурс сприйняття незгоди. Це ілюструє контекст:

– Ні, – заперечила Неля. – Ні! Будь спокійна, він... покінчив з минулим, і вже тебе не кохає.

Орися легенько посміхнулася:

– Не вірю в це. **Людина, в якої віднято майбутнє, з подвійною силою тягнеться до минулого** (І. Вільде).

Співрозмовницею є дві дівчини, які закохані в одного юнака. На твердження Нелі про те, що хлопець уже не кохає Орисі, її суперниця категорично заперечує такий стан справ і супроводжує свою незгоду непрямою аргументацією. Висловлення узагальненого змісту дає Орисі комунікативний захист від будь-яких претензій з боку співрозмовниці, адже виражає загальну істину, яка аргументує ситуацію абстраговано, безвідносно до особи Орисі.

Висновки і пропозиції. Отже, узагальнені висловлення в контексті складного мовленнєвого акту надають запереченню більшої ілокутивної сили, підкріплюють позицію мовця, репрезентуючи загальнозвідану суспільну думку. Водночас їх функціональне навантаження полягає також у мотивуванні та пом'якшенні заперечення шляхом апелювання до відомих істин.

Отже, функціональне навантаження висловлень узагальненого змісту в структурі складного мовленнєвого акту позначене певною універсальністю: вони сприяють ефективній реалізації комунікативного наміру мовця. Корелюючи з репрезентативами, висловлення узагальненого змісту мотивують та увиразнюють інформацію, подану в базовому мовленнєвому акті.

Список використаної літератури:

1. Остин Дж. Слово как действие / Дж. Остин // Новое в зарубежной лингвистике. – Вып. 17. – М. : Прогресс, 1986. – С. 22–130.
2. Серль Дж. Классификация иллокутивных актов / Дж. Серль // Новое в зарубежной лингвистике. – Вып. 17. – М. : Прогресс, 1986. – С. 170–194.
3. Phillipmor Ch. Frame semantics and the nature of language / Ch. Phillipmor // Annals of the New York Academy of Sciences: Conference on the Origin and Development of Language and Speech. – Volume 280, 1976. – P. 20–32.
4. Grice H.P. Logic and conversation / H.P. Grice // Syntax and semantics. – New York : Academic Press, 1975. – V. 3. – P. 41–58.
5. Стросон П. Интенция и конвенция в речевых актах / П. Стросон // Новое в зарубежной лингвистике. – Вып. 17. – М. : Прогресс, 1986. – С. 131–150.
6. Лакофф Дж. Прагматика в естественной логике / Дж. Лакофф // Новое в зарубежной лингвистике. – Вып. 16. – М. : Прогресс, 1985. – С. 439–470.
7. Бацевич Ф.С. Основи комунікативної лінгвістики : [підручник] / Ф.С. Бацевич ; ред. Є.А. Карпіловська, Л.М. Полюга. – К. : Академія, 2004. – 344 с.
8. Рудик І.М. Комунікативно-прагматичні типи висловлювань зі значенням згоди/незгоди в сучасній англійській мові : автореф. дис. ... канд. філол. наук : спец. 10.02.04 / І.М. Рудик ; Харк. нац. ун-т ім. В.Н. Каразіна. – Харків, 2000. – 16 с.
9. Осовська І.М. Висловлювання-відмова: структурно-семантичний та комунікативно-прагматичний аспекти (на матеріалі німецької мови) : автореф. дис. ... канд. філол. наук : спец. 10.02.04 / І.М. Осовська ; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. – К., 2003. – 16 с.
10. Кущ О.П. Категорії ствердження і заперечення в українській мові : автореф. дис. ... канд. філол. наук : спец. 10.02.01 «Українська мова» / О.П. Кущ ; Дніпропетр. нац. ун-т. – Дніпропетровськ, 2002. – 13 с.

Юрчишин Т. В. Использование высказываний обобщённого смысла в структуре сложных речевых актов-репрезентативов

В статье рассматривается функционирование высказываний обобщённого смысла как репрезентативов в сложных речевых актах. Автор анализирует их роль в корреляции с констативом, аргументацией, рассуждением, оправданием, согласием, отказом и отрицанием. Делается вывод об универсальной коммуникативной функции обобщённых высказываний в структуре репрезентативов: они мотивируют и делают более выразительной информацию, представленную в базовом речевом акте.

Ключевые слова: аргументация, базовый речевой акт, высказывания обобщённого смысла, констатив, оправдание, отказ, отрицание, рассуждение, сложный речевой акт, согласие.

Yurchyshyn T. V. Using of generalized content statements in the structure of speech acts-representatives

The article deals with the function of statements of generalized content as representatives in complex speech acts. The author analyzes their role in correlation with constative, argumentation, justification, negation, reasoning, refusal and consent. The author makes a conclusion about universal communicative function generalized content statements: they motivate information of basic speech act and make it more expressive.

Key words: argumentation, basic speech act, complex speech act, consent, constative, justification, negation, reasoning, refusal, statements of generalized content.